

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ: «ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД – ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКА ПІДГОТОВКА –
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»

Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
25 травня 2016 року

КИЇВ 2016

УДК 371.2:371.8:378.4(063)
ББК Ч 448.оя431+Ч420я431
А437

Актуальні проблеми в системі освіти: загальноосвітній навчальний заклад – доуніверситетська підготовка – вищий навчальний заклад: зб. наук. праць матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 травня 2016 р., м. Київ, Національний авіаційний університет / наук. ред. Н. П. Муранова. – К : – НАУ, 2016. – 296 с.

До наукового збірника увійшли статті та тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми в системі освіти: загальноосвітній навчальний заклад – доуніверситетська підготовка – вищий навчальний заклад (25 травня 2016 року, м. Київ), що проводилася на базі кафедри базових і спеціальних дисциплін Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету спільно з науковими установами та навчальними закладами освіти України. Адресований науковцям, аспірантам, викладачам ЗНЗ і ВНЗ та працівникам в галузі освіти.

Редакційна колегія:

Муранова Н. П., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету (голова);

Черіпко С. І., заступник директора Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету;

Бруяка О. О., кандидат технічних наук, доцент, начальник навчально-методичного відділу Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету;

Приходько О. Ю., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри базових і спеціальних дисциплін Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету;

Бугайов О. Є., кандидат технічних наук, доцент, кафедра базових і спеціальних дисциплін Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету.

Рекомендовано до друку Науково-методично-редакційною радою Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету (протокол № 6 від 26.09.2016 р.).

За достовірність наведених даних та посилань несе відповідальність автор публікації.

закладах // Професійно-технічна освіта. – 2001. – № 1. – С. 23–24.

УДК 37.047

Триколенко Софія, м. Київ

ЗАЛУЧЕННЯ ТВОРЧОЇ МОЛОДІ ДО ВИСТАВКОВИХ ПРОЕКТІВ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

У статті розглядається та аргументується необхідність залучення творчої молоді до різноманітних виставкових проектів. Ознайомлення з провідною вітчизняною і світовою практикою є невід'ємною складовою сучасної художньої освіти. Особливе місце в формуванні та розвитку творчої особистості нині займають віртуальні технології та інтернет-простір, який нині надає практично необмежені можливості само презентації в усьому світі. У статті наводяться приклади найактуальніших для студентів творчих спеціальностей мистецьких виставкових проектів, що проходять як в реальному, так і в віртуальному просторах.

Ключові слова: мистецтво, дизайн, виставки, проекти, віртуальна галерея, презентація, художні засоби.

This article examines and discusses the need to involve creative youth in various exhibition projects. Introduction to leading domestic and international practice is an integral part of modern art education. A special place in the formation and development of a creative personality is now occupied by virtual technology and Internet space which now provides almost unlimited self-presentation possibilities throughout the world. The paper also gives examples of creative specialties of artistic exhibition projects that take place both in real and in virtual spaces and are the most relevant for students.

Keywords: art, design, exhibitions, projects, virtual gallery, presentation, artistic means. У зв'язку із доступністю інформаційної бази в безпосередньому та віддаленому доступі актуалізується необхідність залучення учнів та студентів творчих спеціальностей до вітчизняних й світових мистецьких проектів. Зокрема, необхідно спонукати їх до пошуку можливостей практичного втілення своїх ідей. Завдяки інтернет-ресурсам митці мають змогу поширювати інформацію про свої уміння, що значно заохочує майбутніх роботодавців.

Аналіз впливу залучення творчої молоді в якості глядачів та безпосередніх учасників мистецьких виставок, фестивалів, конкурсів ще не став темою ґрунтовних наукових досліджень. Проте поодинокі статті, що розкривають вплив мистецького досвіду на формування творчої особистості зустрічаються в наробку О. Чепелик, О. Триколенко, М. Авдєєвої, О. Трошкіної, В. Михалевича, та ін. Зокрема можна процитувати О. Триколенко, яка у своїй статті «Фестиваль архітектури та дизайну – калейдоскоп творчості» твердить, що організація масштабних мистецьких заходів спонукає до «ще більшого розвитку творчості, розкриття різних граней талантів, урізноманітнення співпраці викладачів і студентів, розширення можливостей та уміння» [2].

Розглянемо перспективи участі творчої молоді в культурно-мистецьких проектах на прикладах спеціальностей «Образотворче мистецтво» і «Дизайн».

Для студентів вищезгаданих спеціальностей надзвичайно актуальною є фахова практика із залученням до безпосередньої участі у формуванні комплексу завдань та наступного їх вирішення в рамках заданих проектів. Зокрема, необхідно звернути увагу на різні за спрямуванням, тематикою та технікою виконання виставкові проекти. Долучаючись як до споглядання, так і безпосередньої участі у масштабних всеукраїнських виставках, творча молодь якнайкраще засвоює теоретичні й практичні навички художнього мислення, подальшого втілення задуму за допомогою обраних засобів виразності та представлення готового твору для споглядання громадськістю та майбутньої реалізації. Для дизайнерів особливо важливим є пошук галузі, де вони б якнайкраще могли розкрити свій потенціал. Сучасне мистецтво дизайну передбачає безліч спеціальностей: комп'ютерний дизайн, архітектурний дизайн,

поліграфічний дизайн, та ін. На ранніх етапах професійного навчання необхідно виявити прагнення студента розвиватися в певному напрямку, та надати можливість виконувати завдання дотичних дисциплін відповідно до основного спрямування. Саме віднайденню власного унікального стилю найбільше сприяє залучення до вітчизняного й світового культурно-мистецького життя – відвідування музейних експозицій, виставок, салонів, фестивалів та ін., з метою засвоєння здобутків старших поколінь митців. На основі набутого досвіду студенти мають змогу створити і представити широкому загалу власні твори, проекти та концепції, виконані як в межах навчальних завдань, так і самостійно. Етап створення майбутнього експонату передбачає застосування знань з багатьох взаємопов'язаних дисциплін, зокрема рисунку, живопису, композиції. Часто до них долучаються також комп'ютерне проектування, фотомистецтво, скульптура та ін. Експонування готової роботи зазвичай продиктоване технікою виконання та формою твору – нині в Україні та за кордоном проводяться численні групові виставки, що задають певні технічні й просторові вимоги до художніх творів.

Варто розглянути вітчизняні арт-проекти, де активно беруть участь студенти факультетів архітектури та дизайну Національного авіаційного університету.

Навесні 2013 р. арт-центр «Арка» заснував серію художніх проектів, що включають в себе виставки живопису, графіки, скульптури, фотографії, творів декоративно-ужиткового мистецтва, та перформативні дійства. Окремі сезонні експозиції отримали назви відповідно до сезонів: «Весняний салон», «Літо. Море. Відпочинок», «Осінній салон», «Новорічний салон». Студенти та учні мають можливість представляти свої роботи на виставках, що значно посилює творчу мотивацію. Вони пропонують графічні та живописні роботи, що зображують їхнє бачення образу весни для «Весняного салону»; живописні літні пейзажі для експозиції «Літо. Море. Відпочинок»; твори декоративно-ужиткового мистецтва для «Осіннього салону» та зимові замальовки для «Новорічного салону». Також арт-центр заснував унікальний проект створення масок з пап'є-маше за класичними венеціанськими технологіями, залучивши до нього шанувальників цього унікального виду мистецтва. Українська публіка з надзвичайним зацікавленням сприймає появу українських масок, поступово з'являться нові, автентичні форми, декор та стиль [1]. Студенти та учні творчих спеціальностей активно застосовують набуті знання в галузі живопису, графіки, декоративно-ужиткового мистецтва для створення та декорування унікальних авторських масок. Перспективи реалізації творчих проектів спонукають молодь до генерації нових ідей, одним з найважливіших завдань викладачів є заохочення до створення креативних робіт та пошук шляхів їх експонування. У контексті участі у великих арт-проектах необхідно прищеплювати молодим митцям вміння комплексно застосовувати набуті знання в різних галузях мистецтва, адже це не лише дає можливість високоякісного виконання художнього твору, а й розвиває творче мислення та шліфує технічні аспекти роботи. Цьому сприяють посилені міждисциплінарні зв'язки й участь в майстер-класах, які проводять викладачі: студенти мають можливість побачити процес створення художнього твору, засвоїти навички практичної роботи з матеріалами.

Великі можливості втілення творчих задумів надає Мистецький Арсенал – до численних проектів залучається творча молодь, щоб на рівні зі світовими майстрами та серед відомих колекцій презентувати свої роботи. Зокрема, щорічна виставка сучасного мистецтва Art Kyiv Contemporary запрошує до участі талановитих студентів вищих навчальних закладів за мистецькими спеціальностями. У рамках експозиції учасники представляють твори монументального, станкового живопису, графіки, скульптури, інсталяції. На відміну від багатьох інших установ, які проводять виставки, приміщення Мистецького Арсеналу дають можливість експонування не лише творів живопису, графіки та скульптури, а й масштабних об'ємно-просторових інсталяцій із застосуванням найрізноманітніших матеріалів та об'єктів. Часто проекти базуються на використанні сучасних візуальних технологій, зокрема фото проєкцій, відео проєкцій, синхронних трансляцій та ін. Саме сучасне мистецтво передбачає введення до бази виражальних засобів новітніх матеріалів, раніше не передбачених художніми задумами та нових концептуальних прийомів. Вивчення й практичне застосування прийомів створення просторових інсталяцій є важливою складовою засвоєння спеціальності «дизайн інтер'єрів», оскільки формування цілісного композиційного рішення в заданому просторі сприяє майбутньому плануванню оформлення інтер'єрів.

Окремої уваги заслуговує Центр сучасного мистецтва M17, створений у 2010 р. І нині він позиціонує себе як простір для проведення виставок сучасного мистецтва та культурно-масових заходів пов'язаних з дизайном, кіно, модними показами, архітектурою, літературою і театром. Сьогодні «M17» прагне стати епіцентром сучасного культурного життя столиці [2]. Центр часто проводить лекторії, присвячені найрізноманітнішим галузям мистецтва. Зокрема, особливою популярністю користуються лекції та майстер-класи відомих фотохудожників з України та зарубіжжя, що практично не мають аналогів в інших культурно-мистецьких закладах. Творча молодь

має змогу ознайомитись з унікальними авторськими прийомами фотозйомки в різних умовах із застосуванням різноманітних засобів. Це надзвичайно важлива складова освіти дизайнерів та архітекторів, оскільки фотопрезентації проектів у сучасному світі мають вирішальне значення при створенні довершеного композиційного комплексу.

Також необхідно зазначити, що під час участі в різних мистецьких проектах відкриваються можливості не лише представлення своїх творів, а й засвоєння досвіду інших митців. Додатково молодь набуває цінних умінь комунікації з глядачами, представниками ЗМІ, колекціонерами, що в майбутньому матиме значний вплив на реалізацію своїх робіт.

Окрім виставкових проектів, що відбуваються в реальності, віртуальні виставки дають можливість дистанційно брати участь представників художніх професій з різних куточків України та світу.

Зокрема, великою популярністю серед молодих митців користується ресурс «Мистецькі грані», створений на базі однойменного рівненського журналу. Різні рубрики віртуальної галереї дають можливість представити роботи різних напрямків, виконані в різноманітних техніках. Численні тематичні розділи, що розкривають складні грані сучасного мистецтва, являють собою потужну платформу для демонстрації художніх творів величезній, територіально не обмеженій аудиторії. Завдяки постійним тематичним конкурсам студенти акумулюють власний художній пошук, пробують власні сили в різних техніках, застосовують новітні матеріали. Мистецький портал надає можливість реалізації комп'ютерних проектів, зокрема розробки дизайну сайтів, віртуальних фото- і відеогалерей, трьохмірних комп'ютерних моделей споруд, фантастичних світів та істот і т. д. Необхідно зазначити, що використання віртуальних комунікативних засобів для поширення інформації про свої роботи не лише дає змогу ознайомити зі своєю творчістю максимальну аудиторію, а й підвищує рейтинг митців серед потенційних роботодавців.

Завдяки участі в виставкових проектах творча молодь проявляє свій авторський потенціал, який розкривається завдяки можливості масштабної презентації та залучення провідного вітчизняного й світового досвіду. Розглядаючи роботи молодих митців в контексті загальних культурно-мистецьких процесів, ми відзначаємо високий професійний рівень і сміливе використання новаційних методів ведення мистецького твору.

Приємно усвідомлювати, що професійна універсальність та багатогранна обізнаність закономірні для інформатизованого сьогодення. Важливо згадати, що єдність творчого бачення, превалююча роль художньої творчості в світобаченні стала потужним двигуном всього інтелектуального процесу доби Відродження. У наш час саме велика кількість фахівців творчих професій вважається найпотужнішим потенціалом для розвитку суспільства [3].

Література

1. Триколенко С. Т. Маски в «Арці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/17194>
2. Центр сучасного мистецтва М17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://m17.kiev.ua/>
3. Триколенко О. В. Фестиваль архітектури та дизайну – калейдоскоп творчості / О. В. Триколенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iap.nau.edu.ua/index.php/naukova-robota-oad>